

G. Vilda. Inžinerinės profesijos paklausios, tačiau nepakankamai populiarios

(3) Gintaras Vilda, Lietuvos inžinerinės pramonės asociacijos „Linpra“ direktorius, www.DELFI.lt 2016 m. kovo 22 d. 07:30

Ekonomikos augimas bei skaitmeninių technologijų progresas inžinerinėje pramonėje atveria naujas galimybes ir keičia visuomenės įpročius. Tačiau jau ne vienerius metus susiduriama su situacija, kai trūksta kvalifikuotų specialistų, galinčių ir mokančių naujas žinias efektyviai pritaikyti inžinerinės pramonės įmonėse.

Gintaras Vilda © Asmeninio albumo nuotr.

Situacija inžinerijos pramonės rinkoje

Inžinerijos pramonė labai prisideda kuriant tvarų Europos ekonomikos konkurencingumą. Europoje inžinerinės pramonės įmonės pagamina daugiau nei 75 proc. visos ES eksporto produkcijos. Šiai pramonei tenka 80 proc. visų Europos užsakovų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) investicijų, veikia daugiau nei 130 tūkst. įmonių, kuriose dirba virš 31 mln. specialistų, o prekybos apyvarta siekia 2 080 mlrd. eurų.

Tuo tarpu Lietuvos inžinerijos pramonės įmonės beveik nekonkuruoja vidaus rinkoje. Pagrindiniai konkurentai ar partneriai – užsienio šalių įmonės. Todėl pastarąjį dešimtmetį šiame sektoriuje labai aktualus įmonių bendradarbiavimas ir integruotų sprendimų taikymas (pvz., klasteriai). 2007–2013 metais Ūkio ministerijos suformuotų ES pagalbos priemonių dėka, paramą gavusios Lietuvos įmonės labai sustiprėjo ir tapo integralia Europos gamybos grandinės dalimi. Siekiant Lietuvos inžinerijos pramonės gamybą išlaikyti novatoriška ir konkurencinga Europos ir pasaulio rinkose, labai svarbu dar labiau

sustiprinti esamas pozicijas. Taip pat turime sutelkti jėgas ruošiant inžinerinės pramonės sektoriui reikiamus specialistus.

Perspektyvi sritis ir geras darbo užmokestis Lietuvos inžinerijos pramonė sukuria daugiausia darbo vietų šalyje ir yra visos ekonomikos variklis. Šiuo metu Lietuvos inžinerijos pramonės sektoriuje dirba apie 31 tūkst. darbuotojų, o įmonių pardavimai 2015 metais buvo rekordiniai ir viršijo 3,1 mlrd. eurų. Ši sritis Lietuvoje stabiliai auga jau beveik 10 metų, o ir šiemet prognozuojamas 10 proc. sektoriaus apyvartos augimas.

Lietuvos inžinerijos pramonė

Apie 31 000 darbuotojų

3,1 mlrd. Eurų tiek įmonių pardavimai siekė 2015 metais

Nuo 1 000 iki 4 000 eurų kvalifikuotų projektų vadovų VDU

Nuo 500 iki 900 eur darbininkų ir operatorių VDU

Visgi Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija „Linpra“, vienijanti 84 šalies įmones, pastebi, jog Lietuvoje inžinerinės pramonės specialybės nesulaukia reikiamo dėmesio ir susidomėjimo, nors specialistų paklausa yra milžiniška. Šioje srityje siūlomos darbo vietos dažnai yra modernios ir gerai apmokamos. Prognozuojama, jog ateityje jų tik daugės, nes inžinerijos pramonė gamina modernius produktus ir techniką, kuria ateities technologijas ir prisideda prie aplinkosaugos sprendimų kūrimo.

Lietuvos darbo biržos duomenimis, daugiausia naujų darbo vietų šiemet bus įsteigta būtent pramonės ir paslaugų sektoriuose – atitinkamai 37 proc. ir 51 proc. iš visų steigiamų darbo vietų. Kvalifikuotų inžinerijos pramonės sektoriaus projektų vadovų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis siekia nuo 1 000 iki 4 000 eurų, o darbininkų ar operatorių – nuo 500 iki 900 eurų.

Itin svarbu sudaryti tinkamas sąlygas aprūpinant šalies ekonomiką kvalifikuota darbo jėga, todėl jau dabar daug dėmesio skiriama jaunimo profesiniam informavimui ir technologinių profesijų populiarinimo veikloms. Drauge su partneriais iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Ūkio ministerijos ir „Investuok Lietuvoje“ pastaruoju metu dirbome rengiant dokumentus pameistrystės mokymo formos platesniam taikymui profesiniame ugdyme. Parengti dokumentai sudarys sąlygas mokykloms ir įmonėms kartu vykdyti darbuotojų mokymą ir taip ruošti patyrusius ir konkrečiai darbo sričiai apmokytus specialistus. Lietuvos švietimo sistema pasiruošusi teigiamiems pokyčiams.

Šiuo metu Lietuvos profesinio mokymo įstaigose vyraujanti situacija rodo, kad sistema pasirengusi naujiems sprendimams. Vertingas žingsnis buvo žengtas, kai dalis Europos Sąjungos investicijų buvo skirta modernių profesinių mokymo centrų įrangimui. Tačiau po Valstybės kontrolės atlikto audito praktinio mokymo centruose paaiškėjo, jog šių centrų pajėgumai galėtų būti efektyviau panaudojami, mokymosi turinys reikalauja atnaujinimo, centruose dėstantiems pedagogams reikia tobulinti savo kompetenciją.

Valstybės kontrolės ataskaita gana taikliai atskleidžia profesinio švietimo galimybes, kurias Lietuvos inžinerijos pramonės asociacijos nuomone ir būtina išnaudoti artimiausiu metu:

- Dėti pastangas siekiant padidinti į pirmines profesinio mokymo programas stojančiųjų moksleivių skaičių;
- Skatinti mokyklas taikyti pameistrystės mokymo formą;
- Bendradarbiauti su verslo organizacijomis ir skatinti jaunimą drauge kurti mokomasias bendroves, sukuriant prielaidas praktinio mokymo centrų užimtumo didinimui ir jaunimo verslumo ugdymui;
- Būtina sistemiškai spręsti finansavimo ir procesų organizavimo klausimus, siekiant padidinti mokinių, besimokančių sektoriniuose praktinio mokymo centruose, skaičių.

Taip pat būtina šiuos centrus padaryti prieinamus kolegijoms ir universitetams. Jeigu, kaip siūloma minėtoje ataskaitoje, pavyks sistemiškai pasinaudoti išvardintomis galimybėmis, tuomet teigiamų pokyčių galima tikėtis jau 2018 metais. Šiuo metu kaip niekada anksčiau yra svarbus darbdavių dalyvavimas remiant valstybės švietimo sistemą.

Skaitykite daugiau: <http://www.delfi.lt/verslas/nuomones/g-vilda-inzinerines-profesijos-paklausios-taciau-nepakankamai-populiarios.d?id=70682996>